

III. Cserhádi Csatangoló - 2. forduló
Általános iskola - Felső tagozat
Beküldési határidő: 2019. március 20. (szerda)

I. feladat: Vadon élő állatok a Cserhátban

1. A Keleti-Cserhátban, így a CSNP területén is szép számban előfordulnak őshonos vadfajok. Vannak azonban betelepítettek, az erdei élőhelyekre nézve kevésbé kívánatos, természetesen vadászható fajok. Az alábbiak közül melyek ezek? *Húzd alá az idegen, betelepített fajokat!*

Európai őz, gímszarvas, dám, vaddisznó, muflon, hiúz, farkas

2. Az alábbiak közül melyek azok a ragadozó fajok, amelyek az élőhelyek szűkülése, ill. a fajok szaporodása miatt felénk is előfordulhat(ná)nak? *Karikázd be a helyes sort!*
- a) szürkefarkas, rozsomák, feketemedve
  - b) barnamedve, hiúz, szürkefarkas
  - c) hiúz, ezüstróka, európai bölény

3. A Cserhátban is megfigyelték már azt a nem védett farkasféléket, amelyik Arany János Toldi c. művében is harcol Miklóssal. Ez a farkasnál kisebb, a rókánál nagyobb termetű, viszont annál rövidebb farkú ragadozó. Melyik ez a *kutyafélék családjába tartozó állat?* (az egy sorban lévő elnevezések ugyanazt a fajt is jelenthetik) *Karikázd be a helyes sort!*

- a) nádifarkas, toportyán, aranysakál
- b) szürkefarkas, csikasz, ordas
- c) vörösfarkas, sörényes farkas, panyókás farkas

4. **Hogyan nevezzük az alábbi vadfajok szaporodási időszakát?** *Írd a nevek mellé a felsorolásból a helyes választ! A felsorolásban húzd alá a helytelen kifejezéseket!*

Dámszarvas.....
Gímszarvas.....
Róka.....
Vaddisznó.....
Őz.....

Lehetőségek: bűgás / koslatás / acsarkodás / barcogás / bögés / cserfelés / üzekedés

5. **Egy állat bemutatkozik:** A nagy, háborítatlan erdőket kedvelem. Elég óvatos vagyok, csendes magányomban szívesen vadászok rágcsálókra vagy madarászom, de a nyúlfiakat és a kis gidákat sem vetem meg. Testem szürkésbarna, hosszúságom 60 cm, de ha farkammal megtoldom, akár 110 -120 cm is lehet. Bundám télen jól megvéd, ha kell, gyűrűs farkammal is betakarózom vackomban. Védett ragadozó vagyok.

Ki vagyok én? Írd ide a nevemet! .....

Hogy nevezik az én szaporodási időszakomat? .....

6. Kik vagyunk mi?

A) Nem csak az erdőben, de a lakott településeken is előfordulok. Vonzódom a padlásokhoz, ahol egerészni, madarászni, de lakni is lehet. Esti mozgolódásomkor megijed a háznép. Az ólak környékén a baromfik fejtellenül menekülnének előlem, de úgy már nem tudnak. Szívesen rágcsálok tojást is, de emellett segítek az autók vezetőkeinek szétszerelésében is.

Ki vagyok én? .....

Milyen testi jegy különböztet meg az alábbiakban bemutatkozó társamtól?

.....

B) Én majdnem olyan vagyok, mint előző társam, csak egy kicsit szebb. Én inkább az erdőt választom, nem a településeket, és nem rágcsálok holmi rágós autóvezetőket, anélkül is élesek a fogaim. Jól ugrok, akár 4 métert is. A sasokat és az uhukat nem igazán kedvelem, ők annál inkább engem. Elölük odúmba menekülök. Kedvelem a madarakat, rovarokat, kisemlősöket, de még a bogyókat is. Nagy kedvencem azonban - ne ítéljete el érte – a mókus!

Na, ki vagyok én? Milyen testi jegy különböztet meg a fenti kóbor baromfipecéértől?

.....

7. Bagolyféléink ragadozó életet élő, suhanó éjszakai vadászok. Írd a bagoly neve mellé fészkelő, költési helyét!

Kuvik.....

Macskabagoly.....

Gyöngybagoly.....

Erdei fülesbagoly.....

Uhu.....

Ezekből a jellemző fészkelő helyekből válassz! Sziklaparkányok és bányaüregek / más madarak fészke / fák odvai / padlások és templomtornyok / épületek és fák üregei

8. Miről ismerhető fel leginkább a baglyok táplálkozási helye? Karikázd be a helyes választ!

- a) hangos huhogásukról
- b) ürülékükről
- c) fészkeikről
- d) köpeteikről

9. Mindegyik ragadozómadarunk védett. Melyek tájegységünk leggyakoribb ragadozómadarai?

Karikázd be a helyes sort!

- a) vándorsólyom, kabasólyom, törpesas, hamvas rétihéja
- b) kígyászölyv, békászósas, barna rétihéja, vörös kánya
- c) egerészölyv, héja, karvaly, vörös vércse
- d) parlagi sas, kerecsensólyom, kék vércse, darázsölyv

10. Helyes-e a nagyobb nappali ragadozómadarainkat gyűjtőnevükön kányának, ill. sasnak nevezni?

Karikázd be a helyes választ!

- a) igen, mert ezek a gyűjtőnevek a szakirodalomból kerültek át a köznyelvbe
- b) nem, mert akkor a sólyomfélék kimaradnak
- c) nem, mert a sas és a kánya csak bizonyos madárfajoknak az összefoglaló neve
- d) igen, mert felölelik a sólyomféle ragadozók két nagy csoportját

11. Távcsővel aránylag jól felismerhetők a különféle ragadozómadarak. Az alábbi madarak miről ismerhetők fel? *Tedd a megfelelő madárhoz neve elé a rá jellemző leírás betűjelét!*

Egerészölyv
Karvaly
Barna rétihéja
Héja

- A) Fás, bokros területen gyorsan repülve kis madarakat zsákmányol, kisebb testű, hosszabb farkú ragadozó
- B) A karvalyhoz hasonló, de annál jóval nagyobb madár, a tojó nagyobb a hímnél, a hím melle sávós, gyors röptű, szívesen zsákmányol galambokat
- C) Gyakran ül vezetékeken, tömzsi testű, lomha röptű ragadozómadár
- D) Sárgás, világosabb fej, sötétebb szárnyvégek, V alakú szárnytartás, imbolygó repülés

12. Az alábbi felsorolás mellé írd oda, melyik csoport tartalmazza az *állandó* madarainkat, melyik a *vonuló* madarakat, és melyik a *téli vendégeinket*?

Gatyászölyv, nagy örgébics, csonttollú, fenyőpinty, zezse .....

Fogoly, meggyvágó, kenderike, zöldike, tengelic, szarka.....

Barázdabillegető, hamvas rétihéja, gyurgyalag, fűj, búbosbanka .....

13. Melyik a legkisebb termetű és súlyú énekesmadarunk? Hol fészkel leginkább?

.....

14. Az erdei élőhelyek fontos alkotórészei és tápanyagforrásai a korhadó fák. A legkülönbözőbb rovaroknak nyújthatnak szaporodó helyet a rovar kifejlődését szolgáló korhadékot. Melyik az a rovar, amelyiknek egyedei a meleg júniusi estéken függőleges repüléssel, hangos zúgással töltik be az erdei légteret? A tövisszűrő gébics egyik kedvenc tápláléka ez a nagytestű, védett bogár, annak ellenére, hogy erős rágókat visel. *Húzd alá a helyes választ!*

Csapó cserebogár, nagy szarvasbogár, nagy hőscincér, remetebogár, tölgyakkormányos

15. A hegy- és dombvidéki életközösségek aránylag gyakori, de ritkán látható hullói a siklók. *Húzd alá, melyek élnek a mi erdeinkben, nem vizes élőhelyeken az alábbi felsorolásból!*

Haragos sikló, erdei sikló, kockás sikló, keresztes vipera, vízisikló, rézsikló, törékeny kuszma

Melyik nem kígyóféle a felsoroltak közül? Mi ennek a másik neve? .....

16. Mi bizonyítja, hogy a foltos szalamandra szárazföldi kétéltű? *Karikázd be a helyes választ!*

- a) tüdővel lélegzik
- b) bőre nyálkás a vizet taszítja
- c) lábujjai között nincs úszóhártya

17. Nézz utána, mik az egyéb népi elnevezései az alábbi madaraknak! *Mindkét madárnak írd le az ismert elnevezéseit (legfeljebb négyet)!*

A) Sárgarigó .....

B) Gyurgyalag .....

Elérhető pontszám: **40 pont**

